

Viestiliikenne

Joukkueenjohtajakoulutus
2017

Kurssin tavoitteet

- Osallistuja pystyy toimimaan perustason viestittäjänä Vapepan toiminnassa:
  - Osaa radioverkon sanaston ja menetelmät
  - Osaa käsitellä radiokalustoa oikein
  - Taitaa perustason radioliikenteen

Kurssin ohjelma

1. Orientaatio, koulutusjärjestelmä
2. Radiopuhelimen käyttökuntoon laittaminen, nappulatekniikka
3. Puheohje, aakkosnimet
4. Viestiliikenneharjoitus

Viestitoiminta

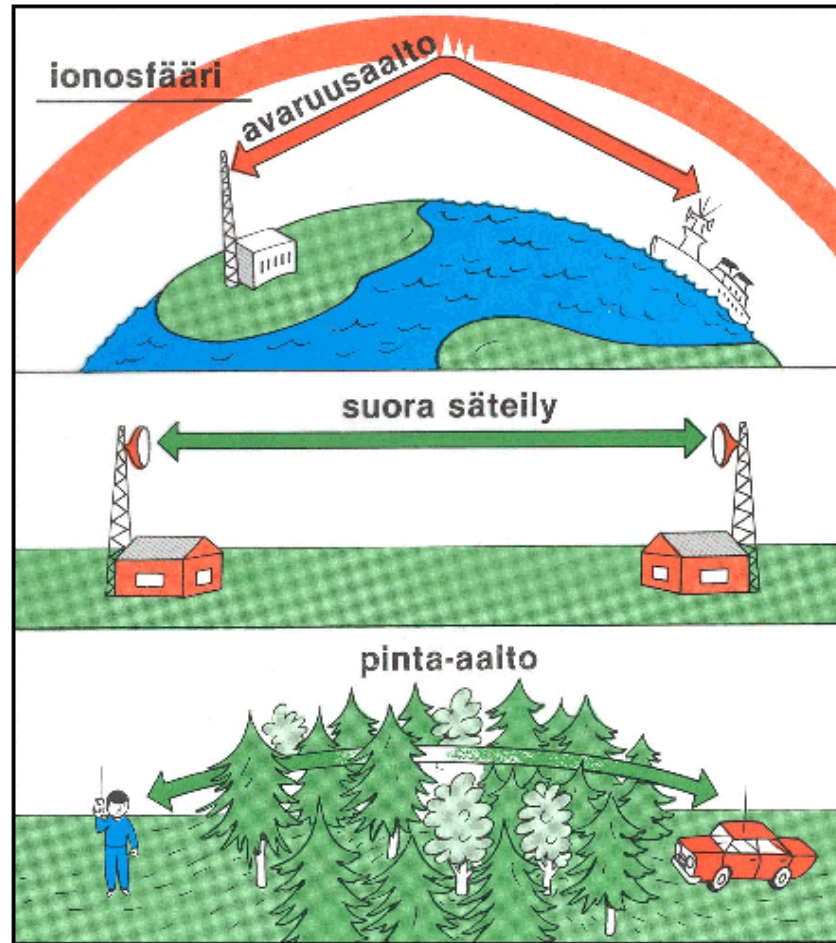
- Tehokkaan johtamisen väline
  - Viestitoiminta ei ole itseisarvo
- Jokaisella toimivalla yksiköllä tulisi olla viestiväline
- Käynnistyy nopeasti, kehittyy tilanteen aikana ja mukautuu tarpeeseen
  - Ei saa hidastaa operatiivisen toiminnan käynnistymistä

Käytössä oleva välineistö

- Pääosa Vapepa-järjestöjen viestitoiminnasta perustuu Virveen ja 160 tai 68 Mhz:n VHF-radioviestintään.
- Merialueella on käytössä Virven lisäksi niin sanottuja Meri-VHF -radiopuhelimia.
- Lentoliikenteessä yleinen viestiväline on ilmailuradio (VHF-taajuusalue).
- Kaikilla toimijoilla on käytössään myös lyhyiden välimatkojen viestintään edullisia PMR-radioita.

Radioaaltojen eteneminen

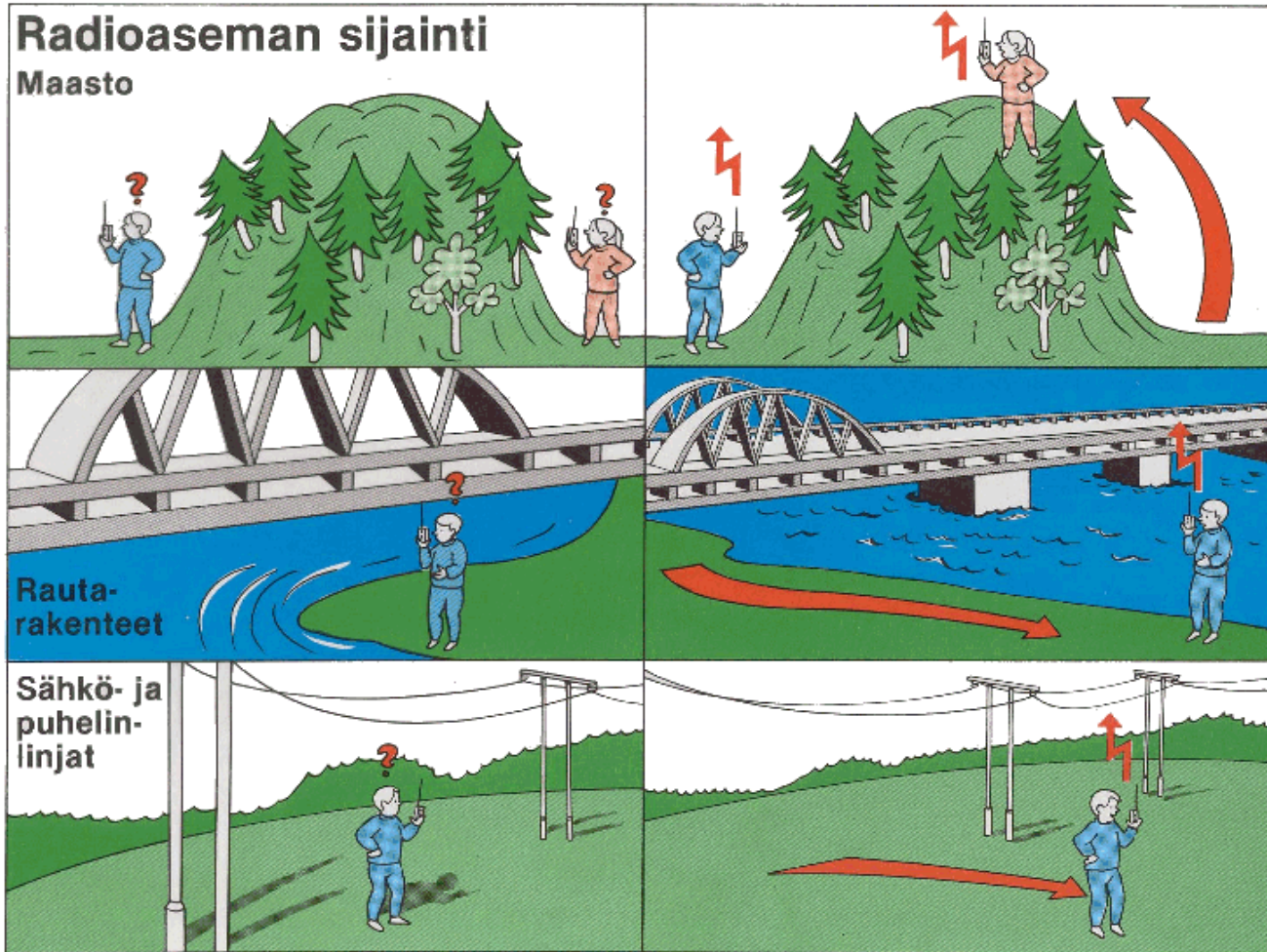

Kahden aseman välinen kantama VHF- ja UHF-radiopuhelimilla

- Kantamaan vaikuttaa maanpinnan kaarevuus, korkeat mäet ja muut radioaaltojen esteet kuten rakennukset
- Radiohorisontti on noin 4,1 km:n etäisyydessä.
- Nostamalla antennoja korkeammalle ne "näkevät" paremmin toisensa

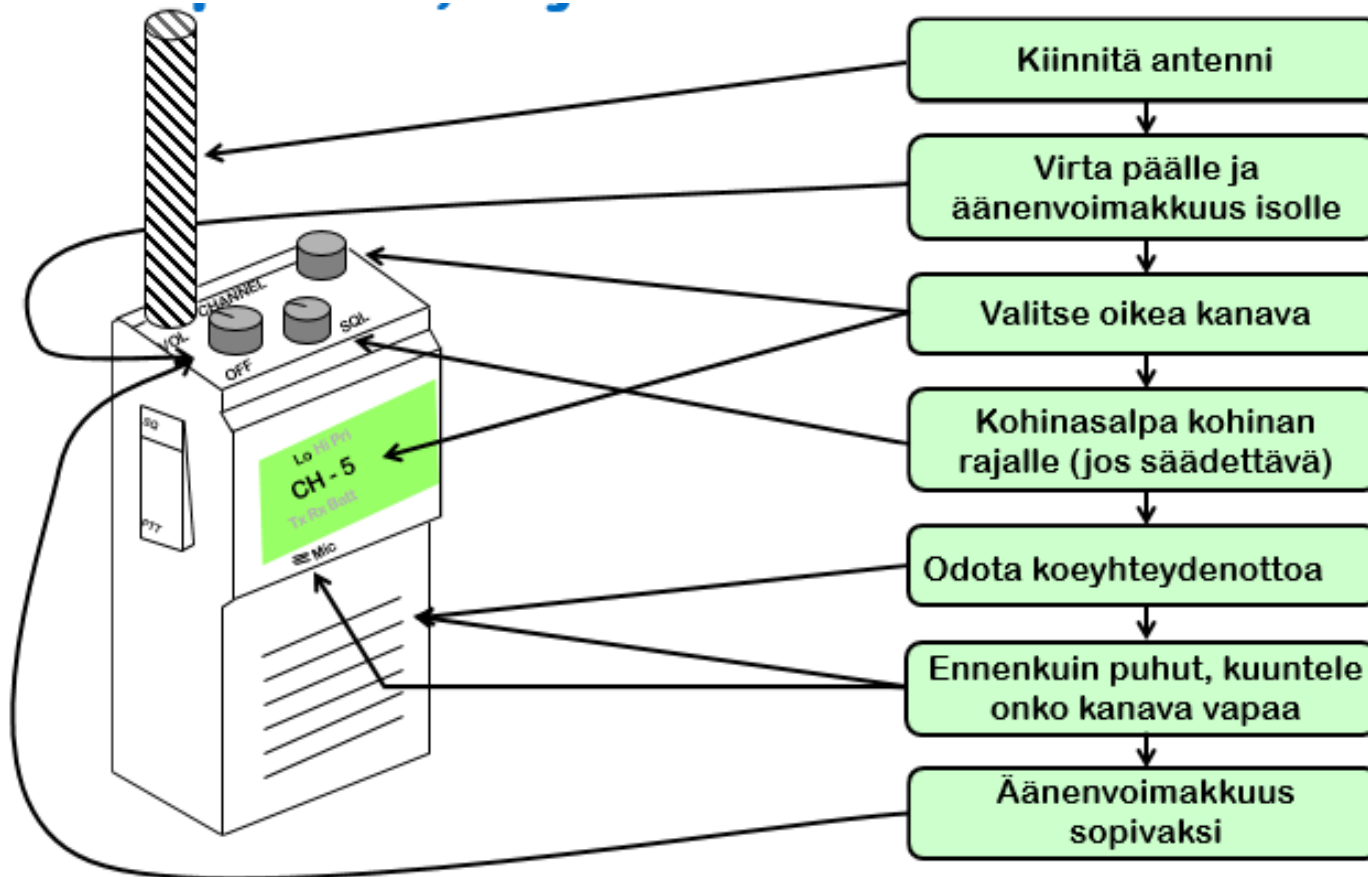

Esteiden vaikutus

Radiopuhelin, käyttöön laitto 2.

Vapepa käytössä olevat viestimet

- **Virveradio**
- VHF-radio
- Matkapuhelin
- Vapepa radioverkko?

Virve – TETRA verkko

- Virven käyttäjiä ovat viranomaiset, kuten pelastustoimi, poliisi, sosiaali- ja terveystoimi, puolustusvoimat, rajavartiolaitos, tulli, hätäkeskus ja kunnat.
- Virve päätelaitteet ovat aina luvanvaraisia.
- Tukiasemia Virve-verkossa on 1400 kpl, jolla saavutetaan maanlaajuinen radiopeitto.
- Järjestelmä käyttää taajuusaluetta 380–399,9 MHz

Virven käyttömahdollisuudet

- Radiopuhelinliikenne ryhmissä (kansiot/puheryhmät)
- Yksilöpuhelut ja tekstiviestit
- Suorakanavatoiminto
- Hätkäksu

- Tilatiedot
- Data

THR880i PIKAOHJE

Merkkivalo
*vihreä;lähetys
*oranssi;jonotus
*punainen;epäonnistui

Kuuloke

Nuoli ylös
*puheryhmän valinta

Siirry
*toiminto-valikko

Tekstiviestin kirjoitukseen

Valikko

Nuoli alas
*kansion valinta

Alamikrofoni

Kaiutinpainike
*lyhyesti=kaiutin käytössä/ei
(*pitkään=kaiutin ja kuuloke käytössä/ei)

Virtakytkin

Puheryhmävalitsin
*puhepalaute kertoo puheryhmän numeron

Äänenvoimakkuus

Vaihtopainike
*lyhyesti=2 viim.valittua
*pitkään=kotiryhmä

Puhelinluettelo

Statuslistalle

Puheryhmien muokkaus
*Valikko+511 → Muokkaa
*esim. puheryhmän skannauksen ja sen skannausprioriteetin muuttaminen

Hätäkutsu
*pitkään= automaattilähetys

Kaiutin

Ylämikrofoni

Kotiryhmäpuhelu

Tangentti

Pikavalikko
*lyhyesti=hae
*pitkään=valitse
* 10 tilatietoa
*suorakanava/järjestelmätila
* skannaus päälle/pois

Viestityksen tärkeimmät asiat

- TUNNE RADIOSI
  - Jos et tunne radiota, pyydä koulutus sen antajalta
- KUUNTELE
  - Noudata yleisiä radioliikenneohjeita ja tilanteen johdon antamia ohjeita
  - Huomioi liikennevuorot - Älä keskeytä
- SEURAA TILANNETTA
  - Toimivat joukot – Kokonaistilanne - Verkon rakenne
- LIIKENNÖI OIKEIN
  - Käytä kutsuessasi ja vastatessasi annettuja kutsuja
  - Sanelunopeus ja aakkosnimet - Puhu asiaa – lyhyesti ja selvästi - Jaa pitkä sanoma osiin ja anna se jaksoittain
  - Ilmoittaudu, kun poistut verkosta ja kun palaat siihen
- MUISTA
  - Hätäliikenne on aina etusijalla

Radiokutsut

- Radiokutsujen tarkoitus
  - Erottaa radioverkon asemat toisistaan yksilöiden ne kutsulla
  - Ainoa keino johtaa (jakaa puheen vuoroja) radioverkkoa
- Radiokutsut määrää
  - Viestipäällikkö yhdessä tilanteen johtajan kanssa
  - Poikkeustapauksessa johtoasema yhdessä viestipäällikön kanssa (esim. perusr ryhmän jakautuessa kahdeksi erilliseksi toimijajoukoksi)
- Radiokutsu
  - Aina tehtävää kuvaava ja mahdollisimman lyhyt
  - Poikkeuksia: Joskus aluksen tai ilma-aluksen oma, pysyvä, nimi/kutsu

Radiokutsut, esimerkkejä

- Esimerkkejä radiokutsuista

- Johtoasema JOHTO
- Ensimmäinen partio PARTIO 1.
- Ensimmäisen joukkueen johtaja JOJO 1.
- Ensimmäisen JOJON toinen ryhmä: RYHMÄ 1./2.
"RYHMÄ YKSI KAKKONEN"
- Ensimmäinen välitysasema TUKI 1. APUTUKI 1.
- Toinen välitysasema APUTUKI 2.
- Kolmas rantapartio RANTA 3.

HUOM: Älä itse muuta saamaasi kutsua!
(Esim: Partio 1. -> Ryhmä 1.)

Lyhennetty puheohje

- Perusajatus
  - Liikenteen alkaessa sanotaan, **ketä kutsutaan ja kuka kutsuu**
  - **Lähetyksen loppuessa** liikennevuoro vaihtuu
  - Ensi kertaa vastattaessa sanotaan **kenelle vastataan ja kuka vastaa**
  - Saman liikenneparin jatkaessa viestitystä sanotaan joka liikennevuoron alussa vain ketä ”puhutellaan”
  - **Myönteinen vastaus ja liikenteen lopettaminen** hoituu sanomalla vain oma kutsu
  - Liikenteen **aloittanut asema lopettaa** liikenteen
- Tavoite
  - Viranomaisyhteensopiva, tehokas liikenne

Lyhennetty puheohje

- Yhteyden avaaminen:
  - Sanot peräkkäin vastaanottavan aseman ja oman kutsusi.
  - Huomio: Pidä aina "nielaisun mittainen tauko" kutsujen välissä
- Sinulle vastataan:
  - Sinun kutsusi ja vasta-aseman kutsu peräkkäin
- Jatkat liikennettä:
  - Nyt sanot vain vasta-asemasi (kenelle puhut) kutsun (aikaväli) ja kerrot asiasi
- Sinulle vastataan:
  - Sanotaan sinun kutsusi ja viestisi toistetaan oleellisin osin
- Lopetat yhteyden:
  - Sanot vain oman kutsusi

- Radioliikenne tässä keskustelussa on päättynyt!

Lyhyt radiopuhelinliikenne; esimerkki "Perusliikenne"

1. Olet partiossa tunnuksella **"Partio 2"**, avaat liikenteen ilmoittaaksesi asiiasi johdolle (**"Johto"**)
2. Sinulle vastataan
3. Kerrot asiiasi, käyttäen vain vasta-aseman kutsua
4. Vasta-asemasi toistaa (vertaa) saamansa viestin
5. Tarkastat, että vasta-asemasi varmasti toisti (käsitti) viestisi oikein
6. Toisto oli oikein, lopetat liikenteen sanomalla oman kutsusi

Johto, Partio kaksi

Partio kaksi, Johto

Johto, löysimme pyörän
Leppäjärvientien ja
Ahvenjärventien risteyksestä

Partio kaksi, löysitte pyörän
Leppäjärvientien ja
Ahvenjärventien risteyksestä

Partio kaksi

Vaihtoehtona kohdassa kuusi korjataan virheet!

Yhteyskokeilusta

- Tarkoitus
  - Ilmoittautua verkkoon
  - Varmistaa radion toimivuus
  - Varmistaa radiokutsun oikeellisuus, johtoasema oikaisee mahdollisen virheen
- Tee yhteyskokeilu vähintään kahdesti
  - 1. Joukkojen muodostuspaikasta, ilmoittaudut verkkoon
  - 2. Ollessasi "lähtökynnyksellä" maastossa
  - Jälkimmäinen on tarpeen siksi, että eräät viat radiossa ilmenevät vasta pidemmällä etäisyydellä (tehon tarve)
- Käytännön hyöty
  - On helpompi vaihtaa radio tai radiokutsu toimivaksi johtopaikan pihassa tai lähtökynnyksellä, kuin keskellä korpea
  - On vaikeaa kertoa korvesta, että radio ei toimi, koska se ei toimi!

Aakkosnimien käytöstä

- Tarkoitus
  - Saada vieraskieliset sanat viestitettyä oikein vastaanottajalle
  - Hätävara häiriöllisellä yhteydellä
- Ongelmia
  - Yleensä näin viestitetään ”paperilta paperille”, pitää siis kirjoittaa
  - Maastossa kirjoittaminen on joskus vaikeaa
- Apuja
  - Saa luntata - jos ei ole lappua eikä muista ulkoa, pääasia on, että viesti kulkee. Yhdenmukaisuus helpottaa paljon!
- Varmistus
  - Lopuksi vastaanottaja toistaa saamansa aakkosnimitekstin
- Huomioita
  - Johtoasemalla olla vaikeus aloittaa, tarvitaan ”Odota”
  - Älä erehdy antamaan lupaa sanella kirjattavaa tekstiä, jos et ole valmis kirjaamaan.

Aakkosnimet (tavausaakkoset)

•Kirjain

Suomenkielinen

Kansainvälinen

• A	Aarne	Alfa
• B	Bertta	Bravo
• C	Celsius	Charlie
• D	Daavid	Delta
• E	Eemeli	Echo
• F	Faarao	Foxtrot
• G	Gideon	Golf
• H	Heikki	Hotel
• I	Iivari	India
• J	Jussi	Juliett
• K	Kalle	Kilo
• L	Lauri	Lima
• M	Matti	Mike
• N	Niilo	November

•Kirjain

Suomenkielinen

Kansainvälinen

• O	Otto	Oscar
• P	Paavo	Papa
• Q	Kuu	Quebec
• R	Risto	Romeo
• S	Sakari	Sierra
• T	Tyyne	Tango
• U	Urho	Uniform
• V	Vihtori	Victor
• W	Wiski	Whiskey
• X	Äksä	X-ray
• Y	Yrjö	Yankee
• Z	Tseta	Zulu
• Å	Ruotsalainen O	O (Alfa Alfa)
• Ä	Äiti	(Alfa Echo)
• Ö	Öljy	(Oscar Echo)

Aakkosnimet (tavausaakkoset)

• Kirjain Ruotsinkielinen

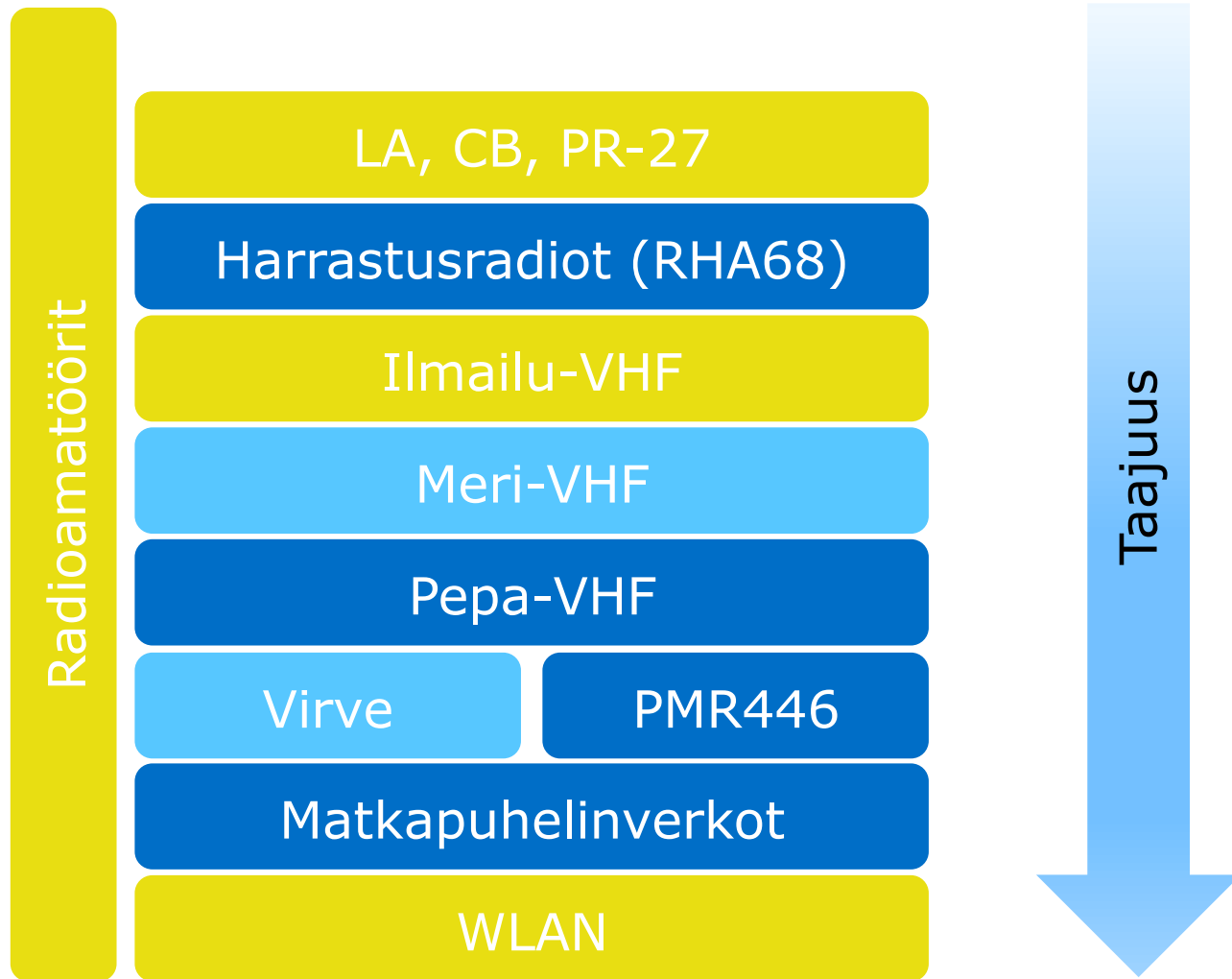
- **A** Adam
- **B** Bertil
- **C** Cesar
- **D** David
- **E** Erik
- **F** Filip
- **G** Gustav
- **H** Helge
- **I** Ivar
- **J** Johan
- **K** Kalle
- **L** Ludvig
- **M** Martin
- **N** Niklas

• Kirjain Ruotsinkielinen

- **O** Olof
- **P** Petter
- **Q** Qvintus
- **R** Rudolf
- **S** Sigurd
- **T** Tore
- **U** Urban
- **V** Viktor
- **W** Wilhelm
- **X** Xerxes
- **Y** Yngve
- **Z** Zäta
- **Å** Åke
- **Ä** Ärlig
- **Ö** Östen

Vapaaehtoisten radioverkot

Toimimattomuuden syyt:

1. Vialliset laitteet

- Usein akkuongelmia (huolto)
- Antennit (huono käyttö, säilytys)

2. Vääränlaiset laitteet

- Toimintaympäristöön sopimattomia laitteita
- Yhteysetäisyyksille riittämättömiä laitteita

3. Häiriöt

- Ulkoiset
- Järjestelmä

Harjoituksen tavoite

- Tässä vaiheessa kurssia toteutetaan pienimuotoinen, mutta kohtuullisen vaativa radiopuhelimen käyttöharjoitus
- Harjoituksen tavoitteena on:
  - Kutsujen oikea käyttö ja ymmärtäminen
  - Pienehkönkin radioverkon liikennevuorojen noudattamisen tärkeys
  - Radiopuhelimen oikea käyttö
  - Puheliikenneohjeen mukainen liikennöinti
  - Aakkosnimien käyttämiseen harjaannuttaminen

Harjoitus: Laivanupotus

- Kouluttaja antaa jokaiselle ryhmälle kaksi aakkosnumeroitua pelikenttää; oman ja "vihollisen" kartoittamiseen tarvittavan kentän
- Jokainen ryhmä merkitsee itselleen laivoja seuraavasti:
  - **1 kpl 3 ruutua**
  - **2 kpl 2 ruutua**
  - **3 kpl 1 ruutua**
  - Laivat ovat pysty tai vaakasuorassa
  - Laivat saavat koskea kentän reunoihin, mutta eivät toisiinsa
  - Laivat ovat suorina
- Viestitysvuoro kiertää ryhmän sisällä, kaikki viestittävät kiertävällä vuorollaan

Ruudukot

Oma

A B C D E F

Vastustaja

1					
2					
3					
4					
5					
6					

A B C D E F